

16-29 травня Короткий огляд ситуації

ХІД БОЙОВИХ ДІЙ

- Тривають активні бойові дії у Донецькій області, сторони ведуть наступальні дії в районі Бахмуту, ЗСУ звільнили ряд ділянок навколо цього міста, натомість ЗС рф контролюють переважну більшість кварталів. Українська армія інтенсивно наносить удари по логістичних об'єктах, місцях дислокації техніки, складам боєприпасів та інших об'єктах ЗС рф, що є частиною підготовки до масштабного контрнаступу.
- На півдні України російські війська [мілітаризували заповідний острів Джарилгач](#), який 19 травня було з'єднано ними з тимчасово окупованою материковою частиною Херсонської області в районі населеного пункту Лазурне. Зокрема, ЗС рф розмістили на острові близько 300 російських військовослужбовців.
- Загальні втрати російських військ, за даними української сторони, на 29 травня складають вже понад [207 тис.](#) загиблими.
- Російська армія продовжує наносити масові ракетні та дроніві удари по українських населених пунктах, з початку травня було здійснено 17 таких атак, зокрема обстріл Києва [рекордною кількістю](#) дронів-камікадзе у День міста, 28 травня (загалом по Києву та інших містах було випущено 59 дронів, з них 58 — збито). 29 травня обстріли відбулися двічі — 30 дронів та 37 крилатих ракет атакували було випущено вночі, та щонайменше [11 ракет](#) “Іскандер” вдень. Також масові обстріли відбувалися 19 травня (16 дронів “Shahed” та 3 крилаті ракети “Калібр”), 20 травня (4 дрони-камікадзе), 22 травня (4 крилаті ракети та 20 дронів-камікадзе), 23 травня (6 дронів-камікадзе), 25 травня (36 дронів-камікадзе), 26 травня (10 крилатих ракет та 31 дрон-камікадзе). Також 26 травня російська ракета [влучила](#) у медзаклад та ветеринарну клініку, у наслідок чого 25 осіб було поранено, 3 загинуло. Більшість з цих об'єктів знищують українські сили ППО.
- Протягом двох тижнів під авіаударами, ракетними та артилерійським обстрілами перебували [Херсон](#), [Житомир](#), [Хмельницький](#), [Очаків](#), [Краматорськ](#), [Костянтинівка](#), [Вугледар](#), [Авдіївка](#), [Берислав](#), [Гуляйполе](#), [Нікополь](#), [Ізюм](#), інші населені пункти, а також прикордонні населені пункти Чернігівської, Харківської, Сумської областей. 25 травня внаслідок російського обстрілу було [зруйновано дамбу](#) Карлівського водосховища на Донеччині, у результаті чого під загрозою підтоплення опинилися навколишні населені пункти. 26 травня російські сили поцілили у [медичний заклад](#) у Дніпрі, загинули двоє людей, щонайменше 30 отримали поранення.
- Представники “Російського добровольчого корпусу” та Легіону “Свобода Росії” 22 травня [увійшли на територію](#) Грайворонського міського округу Белгородської області росії. Бійцям добровільних угруповань вдалось отримати контроль над низкою населених пунктів міського округу та російським прикордонним пунктом. Російська влада оголосила режим

контртерористичної операції, адже понад добу не контролювала частину території округу. Україна заперечує зв'язок між українською розвідкою та цими угрупованнями.

- 22 травня через ворожі обстріли Запорізька АЕС [втратила живлення](#) від високовольтної лінії електропередачі. Після втрати зовнішнього живлення в автоматичному режимі включилися всі дизель-генератори АЕС, запасу пального для яких вистачить на десять діб. Якщо не відновити зовнішнє живлення станції, може статися аварія із радіаційними наслідками для всього світу.

ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР

- За офіційною [інформацією ювенальних прокурорів](#) 483 дитини загинули та понад 986 отримали поранення різного ступеню тяжкості, 19484 дітей — у списках депортованих. Україна повернула лише [371 дитину](#) із загальної кількості депортованих. В Авдіївці та Бахмуті залишаються [п'ятеро дітей](#), їх не дають евакуювати батьки. Білоруська опозиція провела [розслідування](#), за результатами якого повідомляється, що 2150 українських дітей вивезли до так званих оздоровчих таборів і санаторіїв на території білорусі. Офіс генпрокурора порушив кримінальне провадження за фактом примусової депортації понад [19 тис. дітей](#) з окупованих областей.
- Згідно з [даними Міністерства освіти і науки](#), з 267 закладів освіти в Україні постраждали від бомбардувань й обстрілів, 261 з них зруйнований повністю. З початку повномасштабного вторгнення росія здійснила понад [900 атак проти українських медичних закладів](#), жертвами яких стали щонайменше 97 осіб.
- У реєстрі зниклих безвісти нараховується вже понад [23 тис. осіб](#). За останній місяць вдалося знайти [50 тіл зниклих безвісти людей](#) на деокупованих територіях. Також Україна повернула з російського полону 106 людей, 68 військових із цього числа повернутих [вважалися](#) зниклими безвісти. За рік було встановлено місце перебування приблизно [8 тис. осіб](#) і повернуто тіла понад 1500 загиблих українських захисників.
- МЗС рф [бойкотує](#) продовження зернової угоди, якщо “не буде прогресу щодо відновлення постачання аміаку та перепідключення Россільгоспбанку до Swift”, то продовження угоди після 17 липня не буде. “Зернова ініціатива” повноцінно [не працює](#), середня кількість щоденних перевірок на в'їзді та виїзді у травні знизилася до 3,2 — найнижчого рівня з моменту старту угоди у серпні. Російська сторона заблокувала рух [28 кораблям](#) до порту “Південний”, що є безпосереднім порушенням “зернової угоди”.
- Продовжується [мілітаризація](#) території ЗАЕС, територія енергоблоків №1, 2, 4 фактично використовується як логістична та військова база.
- Окупанти на ТОТ Запорізької області не виплачують зарплати людям, що на них же і працюють. Так, у смт Якимівка працівники підприємства [“Райкомунсервіс”](#) вже третій місяць не отримують зарплату, схожа ситуація склалась у Мелітопольському державному університеті.
- 29 травня путін [підписав закон](#), що дозволяє проведення “виборів” на окупованих рф територіях України, у законі також зафіксоване право влади на депортацію жителів із цих окупованих територій.

- Понад [100 кримських татар](#), які незаконно ув'язнені росіянами з політичних мотивів, перебувають у колоніях на території росії, у переважній більшості випадків – у колоніях суворого режиму.
- На Херсонщині у місті Залізний Порт окупанти примусово [перебудували](#) приміщення однієї зі шкіл на філію російського руху дітей та молоді – “рух перших”, який заперечує існування української ідентичності.
- Очільник угруповання ПВК “Вагнер” Євген Пригожин через свою прес-службу заявив про “повне взяття” українського Бахмута найманцями, ще у квітні Пригожин [заявляв](#) про “юридичне” захоплення Бахмута. За даними [британської розвідки](#), сили ПВК “Вагнер” відходять з позицій біля Бахмута.
- 19 травня російськими обстрілами було пошкоджено [магістральні лінії](#), які забезпечували видачу потужності однієї з електростанцій на сході, що змусило українців ощадливо споживати електроенергію у вечірні години.
- Держдума схвалила поправки до закону “Про порядок виїзду з Російської Федерації та в'їзд до Російської Федерації”, згідно з яким призовники [повинні](#) будуть здавати свої закордонні паспорти протягом 5 днів після оголошення призову. У разі невиконання цієї вимоги — документ буде визнаний недійсним.
- Паспортизація на тимчасово окупованих територіях набуває [жорсткіших рис](#): договори на електропостачання зобов'язують переукладати, що можливо зробити лише за наявності російського паспорту. Безкоштовна видача ліків буде зупинена з 1 червня тим, хто не має російського паспорту, медичну страховку видають теж лише при його наявності. У найстрашнішому випадку без ліків залишаться важкохворі, життя яких залежить від медикаментів.
- Розслідування [The Insider](#) свідчить, що 25 європейських компаній досі здійснюють поставки для армії РФ. Необхідне для російських оборонних компаній обладнання завозять у росію військові підрядники, що уникнули потрапляння у санкційні списки.

ЕКОНОМІКО-ПОЛІТИЧНИЙ ВИМІР

- Радник керівника Офісу президента України Михайло Подоляк заявив, що єдиною умовою завершення війни є [українська формула миру](#), а компроміс із рф — наступний етап ескалації та посилення глобального тероризму.
- Міністр закордонних справ України вирушив у своє [друге турне](#) африканськими країнами. Україна є гарантом продовольчої безпеки Африки, тому таке турне має за мету зміцнити міжнародну коаліцію на підтримку України, просування Формули миру Президента Зеленського, представлення win-win позицій співробітництва.
- Уряд розглядає можливість [залучення інвестицій](#) під заставу російських активів. Російські активи у якості застави є можливістю генерувати дохід та є альтернативою репарацій.
- Україна планує дії щодо [посилення енергонезалежності](#) шляхом збільшення газовидобутку. Так, Україна посідає друге місце в Європі за підтвердженими запасами газу. Компанії-лідери із

видобутку газу “Укргазвидобування” та “Укрнафта” вводять в експлуатацію нові свердловини та переглядають фонд свердловин із метою його відновлення. Директор Укрнафти заявив, що відновлення навіть 10% ліквідованих свердловин дасть +30% до діючого видобувного фонду компанії.

- Невтішними є демографічні показники, через війну народжуваність досягла критичного [мінімуму](#), за попередніми оцінками — 0,7 дитини на одну жінку. У 2021 році 1,2 дитини на одну жінку народжувалося. Для того, щоб забезпечити просте відтворення поколінь за українських умов смертності, треба, щоб пересічна жінка за своє життя народила десь 2,15 дитини.
- Дискусія про статус деокупованого Криму наразі є “відкладеною” внутрішньополітичною дискусією. Історія показує, що автономність є розпалювачем сепаратистських настроїв, а зміна статусу АР Крим буде потребувати внесення змін до Конституції України і політичного консенсусу в Україні. Таким чином, радник глави Офісу президента України Михайло Подоляк припускає, що після деокупації [Криму](#) у нього можуть відібрати автономний статус. Кримський татарин Ісмаїл Халіков, військовослужбовець Збройних сил України, [закликає](#) якомога швидше врегулювати питання з національною кримською територіальною автономією, зокрема він радить прочитати Декларацію про права корінних народів ООН та перебрати міжнародний досвід.

РОСІЙСЬКІ НАРАТИВИ, ПРОПАГАНДИСТСЬКИЙ ВИМІР

- **Західна загроза безпеці РФ, критика позиції західних країн щодо підтримки України. Брак єдності в ЄС стосовно підтримки України.** В офіційних змі триває [впровадження](#) наративів про несприйняття суспільствами країн ЄС допомоги Україні, про конфлікт політиків та суспільств в країнах ЄС, що загрожуватиме електоральній підтримці тих чи інших політичних лідерів. Лунають антиамериканські наративи (“[спонсори тероризму та геноциду](#)”), зокрема стосовно начебто висловлювань сенатора Л. Грема про “інвестиції” у “вбивства в росіян”, при цьому українці називаються “витратним матеріалом” для США (сенатор Слуцький). Захід звинувачується у руйнуваннях міст, зокрема [Медведев](#) вказує, що США мають компенсувати руйнування Маріуполя, інших міст, які було знищено “за їхньої підтримки”. Активно повідомляється про зростання рівня несприйняття Зеленського у різних країнах “[простими](#)” громадянами у різних частинах світу. Постачання в Україну літаків характеризуються як “[неприпустима](#)” ескалація”, а Україна є “[терористичною державою](#)” (Лавров).
- **“Партизани на території РФ”. Белгородська область.** В офіційних змі спочатку спостерігалася доволі стримана реакція стосовно захоплення “російськими партизанами” населених пунктів у Белгородській області. Події трактувалися як “терористичний акт”. У “диверсії”, терористичній атаці спочатку звинувачували Захід, українське керівництво. Впроваджувалася думка, що це піарна акція, яка є намаганням посіяти [страх та паніку](#) в РФ, що приречена на поразку. Протягом кількох днів акценти перенеслися на українське політичне керівництво та

- звинувачення у застосуванні в РФ “західної зброї”. Йдеться, що дії українського керівництва щодо використання західної зброї “підставляють” захід, США.
- Наприкінці травня впроваджувався нарратив про терористичний характер дій українського політичного керівництва. Впроваджуються меседжі, що дії “партизан” мали виключно піарний характер, щоб [“знизити ефект від задачі Бахмута”](#). Губернатор Белгорода заявив, що обстріли регіону припиняться, якщо до Белгорода приєднати Харків ([Гладков](#)).
 - **“Наша справа справедлива”. “Цілі сво незмінні”**. Триває впровадження нарративу про “справедливу війну”, зокрема російське політичне керівництво постійно вказує, що РФ не [починала](#) війну, війну почали проти неї, але через т.зв. “сво” РФ хоче її завершити. Путін також вказує, що частина “російського народу” через історичну несправедливість опинилася за межами історичної російської держави, яку потрібно захищати (Путін). Щодо цілей спецоперації, триває поширення нарративу, що цілі “спецоперації не змінювалися та мають бути виконані”, при цьому не уточнюється, які саме цілі мають на увазі ([Песков](#)).
 - **З нами весь світ, більшість світу підтримує РФ**. РФ просуває тези про підтримку російських дій в Україні, зокрема у сфері безпеки, для внутрішніх аудиторій подаються меседжі про розвиток співпраці, зокрема в рамках СНД із [“Сирією та Палестиною”](#), [Єгиптом](#) та ін. (XI міжнародна конференція високих представників, які займаються питаннями безпеки) ([Патрушев](#)).
 - **“Обстріли української цивільної інфраструктури”**. Ракетні обстріли української цивільної інфраструктури, урбоцид подається виключно як [ліквідація “високоточною”](#) російською зброєю військових об’єктів.
 - **Заперечення української ідентичності, державності**. Триває поширення нарративів про потребу знищення України, заперечення права на існування української мови, української історії. Путін 22 травня [отримав](#) французьку карту 18 ст. та наголосив, “що України на ній немає”, адже “до Жовтневої революції такої держави, як Україна, не існувало в історії”.
 - **Інтеграція “нових територій” у РФ**. Підписано закон про [проведення виборів](#) на “нових територіях” під час воєнного стану, РФ продовжує процеси “інтеграції”. Інформується про “праймеріз” єдиної Росії у Запорізькій області, де участь у [попередньому голосуванні](#) взяло начебто 65 тис осіб.
 - **Гуманітарна місія РФ**. Наводяться дані, що з початку т.зв. сво РФ [пропустила](#) на свою територію майже 3.5 млн громадян України.
 - **Дискредитація України, української влади, яка “втягує в ескалацію захід з РФ”**. Українське політичне керівництво подається не просто як “сліпі маріонетки” США, але й ті, хто [втягує](#) американське керівництво в додаткову ескалацію з РФ, зокрема наводяться “змонтовані” нібито фрази американського сенатора в Києві у контексті русофобії. Зеленський також називається “лідером” [неіснуючої країни](#), “з яким можна й не сідати за стіл переговорів”. Актуалізувався нарратив про “вигадану”, конфліктну країну. Зокрема, дискредитуються в офіційному російському дискурсі європейські прагнення України. Вказується, що вона є зараз “Сирією, Афганістаном”, але не Заходом, ЄС ([Медведев](#)).

- **Дискредитація української армії.** В офіційних російських ЗМІ поширюються наративи про “виснаження” української армії через людські втрати, неможливість провести “контрнаступ” та “[відчай](#)” на межі деморалізації. Поширюються меседжі з боку “[українських експертів](#)” про “початок громадянської війни” через “насильницьку мобілізацію” в українську армію та военні втрати, що в Україні відбувається “[агресивна](#)” мобілізація. Українська армія звинувачується в застосуванні хімічної зброї ([рогозін](#)).
- **“Про перемоги та успіхи російської армії, втрати ЗСУ”.** Офіційний наратив щодо оцінки ситуації на фронті – “все під контролем” та всі цілі сво досягаються. 21 березня путін [привітав](#) ПВК “Вагнер” із [взяттям](#) Бахмуту. В офіційних ЗМІ майже не коментують звинувачення [Пригожина](#) у бік міністерства оборони рф. Розповсюджуються повідомлення в офіційних російських ЗМІ про повний [контроль](#) ситуації з боку армії рф у Запорізькій області, про стратегічну перемогу рф у Бахмуті та брак сил з боку України для “контрнаступу”. При цьому офіційно фактично не йдеться про конфлікт Пригожина (ПВК “Вагнер” з російським міноборони, йдеться про плановий відхід ПВК у літні табори з Бахмуту). Мова також йде про [ліквідацію](#) російською армією “усіх байрактарів”, що належать українській стороні. 18 травня було повідомлено про “[знищення](#)” пускових установок “Патріот”. У цілому російська армійська риторика вказує на постійні перемоги рф, “[подвиги](#)” росіян під час т.зв. “сво”.